

PERSONALIA

Dr. Guido Soetaert

Psychiater
P.C. Dr. Guislain, Gent

Prof. Dr. Geert Dom

Hoofdgeneesheer P.C. Broeders Alexianen,
Boechout.
Huidig titularis van de bijzondere leerstoel
"Advanced research in Addiction Medicine &
Psychiatry" aan de Universiteit Antwerpen,
vakgroep CAPRI.
Verbonden aan de Radboud Universiteit,
Nijmegen, Nederland als hoofddocent in
de Master in Addiction Medicine (MIAM)
opleiding.

Dr. Hendrik Peuskens

Psychiater en diensthoofd van de afdeling
voor Afhankelijkheidsproblemen,
Psychiatrische kliniek Broeders Alexianen,
Tienen.
Consulent op de afdeling voor volwassenen
met middelenmisbruik, UPC K.U. Leuven,
Campus Kortenberg.
Consulent Liaisonpsychiatrie, dienst
Hepatology UZ Gasthuisberg, Leuven.
Voorzitter sectie verslavingspsychiatrie van de
Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie.
Voorzitter Werkgroep Middelenmisbruik van
het Overlegplatform Vlaams-Brabant.
Lid van de Raad van Bestuur van de
Vereniging voor Alcohol en andere
Drugproblemen.

Dr. Guislain Colloquia 2011 Jaarprogramma

Neurobiologie van verslavingsgedrag

Prof. Dr. Geert Dom

De farmacologische behandeling van afhankelijkheidsproblemen

Dr. Hendrik Peuskens

22 februari 2011 - Bierbeek

1 maart 2011 – Gent

Positieve psychiatrie en existentieel welzijn

Prof. Dr. Mia Leijssen

Dhr. Koen De Fruyt

10 mei 2011 - Bierbeek

24 mei 2011 – Gent

NAJAAR 2011

Wat brengt ons de nieuwe DSM-V?

Prof. K. Audenaert

(onder voorbehoud)

Afhankelijkheids- problemen

Waarom verslaving (on)stopbaar is

60ste Dr. Guislain Colloquium

Dinsdag 22 februari 2011 – Bierbeek

Dinsdag 1 maart 2011 – Gent

Waarom verslaving (on)stopbaar is Change the mind – change the brain

Verslaving is vermoedelijk één van de meest prevalente psychiatrische stoornissen. Alleen al wat betreft alcoholgebruik schatten gezondheids-enquêtes in 2008 dat 12% van de Belgen dagelijks drinkt, en dat 8% overmatig drinkt (meer dan 14/21 standaardglazen alcohol per week). Tot vijftien procent zou het om problematisch gebruik kunnen gaan. Ondanks het verbod op verkoop van sterke drank aan minderjarigen en het verbod op verkoop van alcoholhoudende dranken (>0.5%) aan -16-jarigen dat sinds 10 januari 2010 van kracht is, hoorden we dat op de voorbije nieuwjaarsnacht op de spoeddiensten van verschillende ziekenhuizen opmerkelijk meer zwaar dronken minderjarigen binnengebracht werden. Bij volwassenen blijven alcoholproblemen eveneens frequent, getuige hier alleen al maar van het quasi ongewijzigd aantal positieve ademtests tijdens de afgelopen Bob-campagne (3,6% t.o.v. 3,7% het jaar voordien). Hopelijk heeft het alcoholslot dat rechtens sinds 9 december 2010 kunnen opleggen als straf voor dronken rijden meer invloed.

Een misschien wel meer gekend initiatief van de overheid is de speekseltest die sinds 1 oktober 2010 gebruikt kan worden om het gebruik van cannabis, cocaïne, speed, XTC en heroïne op te sporen. Op te merken valt dat het gebruik van benzodiazepines hierbij niet opgespoord kan worden, hoewel dit type middelenverslaving nog steeds frequenter is dan verslaving aan de andere vernoemde drugs. De gezondheids-enquêtes van 2008 spreken van gebruik van kalmeer- en slaapmiddelen in de laatste twee weken bij respectievelijk 7% en 9% van de ondervraagden, en afgaand op het aantal voorgeschreven DDD benzodiazepines per 1000 inwoners per dag (47,4 in België versus 36,1 in Nederland) kan geschat worden dat 5% van de Belgen deze middelen dagelijks gebruikt (versus een geschatte 3,5% in Nederland).

We zien het glas als halfleeg: verslaving is onstopbaar.

Verslaving bestrijden blijft dan ook aanvoelen als vechten tegen de bierkaai, des te meer wanneer we ook geconfronteerd worden met gedragsverslavingen zoals gokken, internetverslaving, seksverslaving, enzomeer. Neurobiologisch onderzoek werpt ondertussen een licht op onderliggende veranderingen in het brein die heel wat verslavingen gemeenschappelijk hebben. Deze veranderingen worden dan gezien als teken van de hersenziekte – die verslaving is – die aanleiding vormt tot de sterke craving naar, het zoeken naar en het gebruiken van het middel waaraan men verslaafd is.

Zijn cliënten met een verslavingsproblematiek omdat ze 'hersenziek' zijn dan niet meer verantwoordelijk voor hun middelengebruik? Neen! Het bestaan van de hersenziekte neemt immers niet weg dat cliënten wel kunnen beseffen dat hun gebruik overmatig is en dat zij hun verantwoordelijkheid kunnen opnemen om hun gedrag te veranderen. Waar het niet gemakkelijk zal zijn om het verslavingsgedrag op zich rechtstreeks te verminderen, is immers wel een gedragsverandering mogelijk naar bijvoorbeeld het meer consequent opzoeken en gebruik maken van hulp(middelen).

Waar motivationele gespreksvoering bijdraagt tot 'to change the mind', kan medicatie ook een bijdrage leveren tot 'to change the brain'. Endogene opioïden, GABA, en dopamine zijn enkele van de belangrijkste neurotransmitters die betrokken zijn in het 'reward-circuit', zodat stoffen die op deze systemen inwerken, gebruikt kunnen worden in de medicamenteuze behandeling van verslaving. Antabuse – dat via een heel andere manier werkt – lijkt gezien het verdwijnen van het gebruik van implantaten (te groot gevaar op leverschade) en andere mogelijke nevenwerkingen (polyneuropathie, cardiaal,...) voorbijgestreefd, maar blijft zeker het proberen waard.

We zien het glas dus als halfvol: verslaving is stopbaar!

Afhankelijkheidsproblemen

Waarom verslaving (on)stopbaar is

Dinsdag 1 maart 2011 – Gent

PROGRAMMA

Moderator: Dr. Guido Soetaert

20.00 uur: Onthaal

20.20 uur: Inleiding en verwelkoming

20.30 uur: **Neurobiologie van verslavingsgedrag**
door Prof. Dr. Geert Dom

21.15 uur: **De farmacologische behandeling van afhankelijkheidsproblemen**
door Dr. Hendrik Peuskens

22.00 uur: Mogelijkheid tot vraagstelling
aansluitend receptie

.....

Binnen het kader van de accreditering werd aan het Paritair Comité voor de Psychiatrie een erkenning aangevraagd.

Dit Dr. Guislain Colloquium wordt dubbel georganiseerd in een samenwerking tussen het P.C. Dr. Guislain te Gent en het U.P.C. Sint-Kamillus te Bierbeek.

Deze Dr. Guislain Colloquia worden ingericht met advies, ondersteuning en begeleiding van de vormingsdienst Guislain vzw.

dr. guislain
ZORGZAAM & DESKUNDIG

PRAKTISCH

Plaats Aula 'P.J. Triest'
Vormingscentrum Guislain
J. Guislainstraat 43, 9000 Gent
T 09 216 33 11

Inschrijving vóór 25 februari 2011
per e-mail
colloquium.guislain@fracarita.org
of telefonisch 09 216 33 01
Deelname aan dit colloquium
is gratis.

Parking Er is ruime parkeergelegenheid
op de parking van het
Vormingscentrum Guislain.

Inlichtingen mevr. Caroline Dheere
directieassistente
T 09 216 33 01
of e-mail
colloquium.guislain@fracarita.org